

Sygn. akt III Ca 580/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Henryk Brzyżkiewicz

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SR (del.) Marcin Rak (spr.)

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 4 września 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt I C 548/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Marcin Rak SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt **III Ca 580/14**

UZASADNIENIE

Powód domagał się od pozwanej kwoty 1.532,15 złotych z odsetkami i kosztami sporu. Wskazał, że na podstawie umowy cesji wstąpił w prawa osoby poszkodowanej, której pojazd uległ uszkodzeniu w kolizji drogowej zawinionej przez kierowcę ubezpieczonego przez pozwaną. Dochodzona pozwem kwota obejmowała nieuregulowaną część odszkodowania z tytułu naprawy pojazdu, wypożyczenia pojazdu zastępczego i kosztów kalkulacji szkody.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów sporu zarzucając, że wypłacona w postępowaniu przesądowym kwota 890,16 złotych w pełni pokrywa szkodę. Kwestionowała uprawnienie powoda do dokonania kalkulacji szkody według cen najdroższych dostępnych na rynku oryginalnych części zamiennych i przy zastosowaniu stawki za roboczo-godzinę wyższej niż przeciętne na lokalnym rynku. Za niezasadne uznała roszczenie dotyczące zwrotu kosztów najmu pojazdu jako niedostatecznie wykazane. Zarzuciła, że bez związku ze zdarzeniem pozostawał koszt sporządzenia prywatnej opinii technicznej oceniającej wysokość szkody w pojeździe powoda.

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.009,74 złotych z odsetkami ustawowymi od 7 marca 2012 roku i kosztami sporu w kwocie 196,87 złotych a w pozostałej części powództwo oddalił.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że poszkodowany przelał na powoda swoją wierzytelność względem pozwanej z tytułu szkody wynikającej ze zdarzenia z dnia 6 lutego 2012 roku, w którym uszkodzeniu uległ samochód F. (...). Na czas naprawy poszkodowany wypożyczył od powoda samochód zastępczy marki S. (...). Koszt wynajmu tego pojazdu wynosił 120 złotych netto za dobę, a czas najmu wyniósł 3 dni. Takie też informacje powód zawarł w fakturze, którą obciążył poszkodowanego. Nadto wystawił fakturę na kwotę 221,40 złotych za sporządzenie kalkulacji naprawy, w której koszt przywrócenia pojazdu poszkodowanego do stanu z przed wypadku określono na kwotę 1.758,11 złotych.

Sąd Rejonowy ustalił też, że koszt naprawy pojazdu poszkodowanego wynosił 1.659,90 złotych, zaś uzasadniony okolicznościami czas najmu pojazdu zastępczego to 3 dni przy średnim dobowym koszcie najmu pojazdu z segmentu odpowiadającego naprawianemu pojazdowi na poziomie 80 złotych brutto.

Ustalenia te poczynione zostały na podstawie wniosków opinii biegłego M. Ś., której moc dowodowa została szczegółowo opisana w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podobnie jak moc dowodowa opinii biegłego M. D., którą Sąd Rejonowy uznał za zbyt lakoniczną.

Mając na względzie te ustalenia Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że zasada odpowiedzialności pozwanej nie była sporna. Powołał art. 822§1 k.c. oraz 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (DZ. U. nr 124 poz. 1152 ze zm.). Wskazał, że powód, który z mocy umowy cesji wstąpił w prawa poszkodowanego, był legitymowany do dochodzenia od pozwanej naprawienia szkody w granicach określonych art. 361 – 363 k.c. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wywiódł, że za celową i ekonomicznie uzasadnioną uznać należało naprawę pojazdu poszkodowanego przy użyciu części oryginalnych i stawki za roboczogodzinę ustalonej przez biegłego uwzględniając okoliczność niewykazania przez pozwanego aby uszkodzeniu uległy części nieoryginalne lub po naprawie wartość pojazdu wzrosła. W ocenie Sądu Rejonowego bez znaczenia pozostawało czy naprawa pojazdu została dokonana, w jakim zakresie i za jaką cenę.

W konsekwencji za zasadną tytułem dalszego odszkodowania Sąd Rejonowy uznał kwotę 796,74 złotych jako odpowiadającą pomiędzy kosztami naprawy ustalonymi przez biegłego na 1.659,90 złotych, a dotychczas wypłaconymi przez pozwanego 890,16 złotych. Za uzasadniony uznał również koszt najmu pojazdu zastępczego do kwoty 240 złotych.

Sąd Rejonowy za niezasadne uznał żądanie zwrotu kosztów sporządzenia kalkulacji szkody przyjmując, że koszt obliczenia należności za naprawę jest składnikiem kosztu roboczogodziny. Wykonanie takiej usługi na rzecz poszkodowanego było zbędne, skoro ten rozliczał się bezgotówkowo z powodem. Także z tej okoliczności wynikało, że sporządzenie kalkulacji było czynnością na własne potrzeby powoda.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach Sąd Rejonowy wskazał art. 481 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych (...), z kolei o kosztach stron orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od tego wyroku w części uwzględniającej powództwo wniósł pozwany zarzucając naruszenie:

- art. 354§2 k.c. poprzez pominięcie, że wierzyciel powinien współdziałać z dłużnikiem przy wykonaniu zobowiązania i nie czynić nic co bezzasadnie zwiększa wysokość zobowiązania,
- art. 361 k.c. poprzez pominięcie, że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania i zaniechania, z którego wynikła szkoda, a nadto, że naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany rzeczywiście poniósł,

- art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że powód wykazał zasadność roszczenia w zakresie kosztów wynajęcia pojazdu zastępczego, podczas gdy nie przedłożył umowy najmu pojazdu zastępczego, kserokopii dowodu rejestracyjnego tego pojazdu oraz arkusza naprawy potwierdzającego czas trwania naprawy,

- art. 233§1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na błędnym przyjęciu, że średnia stawka za roboczogodzinę wynosi 95 złotych; że pozwany na obowiązek zwrócić powodowi koszty naprawy pojazdu przy użyciu wyłącznie części oryginalnych; że wysokość kosztów materiału lakierniczego podlega refundacji w 100% gdy powód nie przedłożył rachunków za zakup tych materiałów;

- art. 233§1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na pominięciu, że powód nie przedłożył umowy najmu pojazdu zastępczego ani kopii dowodu rejestracyjnego wynajętego pojazdu zastępczego; że biegły M. Ś. w swojej opinii nie wskazał źródeł danych, na których oparł swoje ustalenia i w sposób lakoniczny przedstawił argumentację przemawiającą za zastosowaniem do naprawy wyłącznie części oryginalnych; że w realiach niniejszej sprawy doszło do naprawienia pojazdu co skutkowało powinnością przedstawienia przez powoda dokumentacji potwierdzającej koszty rzeczywistej naprawy.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenia kosztów sporu, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 378§1 k.p.c. wyrok Sądu Rejonowego podlegał kontroli instancyjnej jedynie w zaskarżonej części, to jest części uwzględniającej powództwo do kwoty 1.009,74 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 7 marca 2012 roku.

W tym zakresie ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego były prawidłowe, jako poczynione zgodnie z zasadami określonymi w art. 227-234 k.p.c. Działając w granicach tych regulacji Sąd pierwszej instancji wyciągnął prawidłowe wnioski nie naruszając przy tym normy art. 233§1 k.p.c. Wobec tego Sąd Okręgowy przyjął je za własne.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku wskazuje przyczyny, dla których Sąd Rejonowy uznał za miarodajne dowody, na których oparł te ustalenia. Wnioski w tym zakresie są logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Zarzuty apelacji w nie wykazują skutecznie aby sąd uchybił opisanym zasadom, a tylko takie uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów.

Dalej, odnosząc się do zarzutów dotyczących opinii biegłego M. Ś. wskazać przede wszystkim trzeba, że opinia biegłego podlega ocenie pod względem fachowości, rzetelności, logiczności, zgodności z zasadami doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Ponieważ sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, odwołanie się do opisanych kryteriów oceny stanowi więc wystarczające i należyte uzasadnienia przyczyn uznania opinii biegłego za przekonującą lub nie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2005 roku, II CK 572/04, Lex nr 151656, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 grudnia 2013 roku, I ACa 828/13, Lex nr 1515946).

Opinia biegłej M. Ś., której wnioski uczynione zostały przez Sąd Rejonowy podstawą ustaleń faktycznych, spełniała wskazane kryteria.

Podnoszone w apelacji zarzuty dotyczące braku wskazania przez biegłego źródeł danych w zakresie jakości alternatywnych części zamiennych pozostawały bez znaczenia albowiem nie było rzeczą biegłego wskazywanie takich źródeł. To pozwaną obciążał bowiem obowiązek obalenia wniosków biegłego w tym zakresie a samo wskazanie na brak źródeł, z których biegły czerpał wiedzę specjalną w realiach rozpoznawanej sprawy nie było wystarczające. Podobnie niezasadnymi były zarzuty dotyczące niewłaściwie przyjętej stawki za roboczogodzinę.

Chybionymi były zarzuty naruszenia art. 233§1 k.p.c. w zakresie obejmującym koszty naprawy przy użyciu oryginalnych części producenta i zwrotu pełnej ceny za materiały lakiernicze. Dotyczyły one w istocie oceny zakresu obowiązku naprawienia szkody, a zatem podstawy materialnoprawnej, nie zaś faktycznej rozstrzygnięcia.

Także niezasadne zarzucała pozwana jakoby powód niewykazał faktu udostępnienia poszkodowanemu pojazdowi zastępczego. Sam fakt udostępniania takiego pojazdu potwierdzony został zeznaniami poszkodowanego (k. 131 akt), zaś uzasadniony czas naprawy pojazdu ostatecznie nie był przez pozwaną kwestionowany (pismo z dnia 24 października 2012 roku k. 82), a więc okoliczności te, także w świetle art. 229 k.p.c., nie wymagały dalszego dowodzenia.

Mając zatem na względzie poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, za usprawiedliwione co do zasady i wysokości uznać należało żądanie zapłaty przez powoda, który z mocy art. 509 k.c. wstąpił w prawa poszkodowanego, dalszej kwoty 769,74 złotych stanowiącej różnicę między odszkodowaniem wypłaconym przez pozwaną (890,16 zł), a szkodą w pojeździe (1.659,90 zł.).

Wskazać tu trzeba, że w świetle przepisów regulujących odpowiedzialność za szkodę, w tym art. 361 k.c., 363 k.c., art. 436§2 k.c. w zw. z art. 415 k.c., art. 822 k.c. oraz regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 roku poz. 392 ze zm) nr 124 poz. 1152 ze zm), konsekwentnie wyrażany jest pogląd, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje tylko celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki. Przyjąć należy, że celowymi i ekonomicznie uzasadnionymi wydatkami są konieczne do poniesienia koszty występujące na rynku lokalnym, w tym koszty naprawy ustalone przez specjalistycznych warsztatów uwzględniające ceny nowych oryginalnych części producenta. Rzeczą poszkodowanego jest nadto wykazanie wysokości szkody uwzględnionej tymi kryteriami, zaś rzeczą pozwanego wykazanie ewentualnego niezasadnego wzbogacenia poszkodowanego na skutek wypłaty odszkodowania na podstawie tak określonych zasad. Wykładnia art. 361 k.c. i 363 k.c. prowadzi też do wniosku, iż ceny stosowane przez autoryzowane przez producentów serwisy naprawcze mogą być wyznacznikiem kosztów naprawy niezależnie od faktu rzeczywistego usunięcia szkody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 roku, V CKN 1273/00, LEX nr 55515, z dnia 27 czerwca 1988 roku, I CR 151/88, LEX nr 8894, uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2003 roku, III CZP 32/03, OSNC 2004/4/51 i z dnia 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28, wyrok Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 17 marca 2004 roku, I Aca 32/04, Wokanda 2005/6/49, uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów, z dnia 12 kwietnia 2012 r., III CZP 80/11, OSNC 2012, nr 10, poz. 112, oraz uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 20 czerwca 2012 roku, III CZP 85/11, OSNC 2013/3/37)

Niewątpliwie w rozpoznawanej sprawie powód wykazał, że uzasadnione koszty naprawy są wyższe niż wypłacona poszkodowanemu, pozwana z kolei nie wykazała przesłanek umniejszających jej odpowiedzialność odszkodowawczą, to jest aby na skutek takiej naprawy wzrosła wartość pojazdu.

Jakkolwiek Sąd Rejonowy w istocie nie wskazał przyczyn z jakich za zasadne uznał żądanie zapłaty należności z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, to i w tym zakresie zaskarżony wyrok odpowiadał prawu. W orzecznictwie przesądzone zostało bowiem, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 roku, III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28).

Za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki uznać należy przeciętne koszty wynajmu pojazdu zastępczego tej samej klasy co pojazd uszkodzony, występujące na rynku lokalnym. Opisaną wyżej zasadę dotyczącą kosztów naprawy

odnieć bowiem należy także do kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, a to wobec braku podstaw do różnicowania odpowiedzialności ubezpieczyciela w obydwu zakresach.

W roku postępowania koszt taki został ustalony i wynosił 240 złotych za okres 3 dni potrzebnych na naprawę pojazdu. Zatem i w tej części roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie.

Ponieważ rozstrzygnięcie o odsetkach uzasadnione było treścią art. 817§1 k.c. w zw. z art. 481 k.c., zaś rozstrzygnięcie o kosztach treścią art. 100 k.p.c. , brak było podstaw do ingerencji w zaskarżony wyrok także i w tym zakresie.

Dlatego Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekła na zasadzie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwaną, jako stronę przegrywającą. Zasądzona na rzecz powoda należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika odpowiednie do wartości przedmiotu zaskarżenia i zgodne z §6 pkt 2 w zw. z §12 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 ze zm).

SSR del. Marcin Rak SSO Henryk Brzyżkiewicz SSO Gabriela Sobczyk